

Vraag PRO:

Kan er inzicht worden gegeven in het “ravijn”? Hoe groot is het “ravijn” voor Kaag en Braassem?

Antwoord:

Hieronder staan de bedragen van onze algemene uitkering bij de septembercirculaire (2023) en de meicirculaire (2024).

	2024	2025	2026	2027	
Septembercirculaire (najaar 2023)	46.840.572	47.947.846	44.091.485	44.705.715	
af: Claimen (taakmutaties)	352.561	546.678	280.167	214.119	
Septembercirculaire excl. taakmutaties	46.488.011	47.401.168	43.811.318	44.491.596	
"ravijn": de afname van structureel geld van 2025 naar 2026-->			-3.589.850		
		2025	2026	2027	2028
Meicirculaire (voorjaar 2024)		49.907.311	47.631.257	48.331.903	48.996.028
af: Claimen (taakmutaties) (1)		1.098.184	309.074	246.087	249.429
Meicirculaire excl. taakmutaties		48.809.127	47.322.183	48.085.816	48.746.599
"ravijn": de afname van structureel geld van 2025 naar 2026-->			-1.486.945		
<i>(1) taakmutatie 2025 bevat ook de vervallen besparing op jeugd van 550k.</i>					

Bij de septembercirculaire kregen we van 2025 naar ravijnjaar 2026 **€ 3,6 miljoen minder**.

Nu bij de meicirculaire krijgen we van 2025 naar ravijnjaar 2026 **€ 1,5 miljoen minder**.

Vraag VVD:

In de ontvangen bijlage van de decembercirculaire raamt het rijk onze OZB op € 7,56 mln

OZB (indeling vanaf 2023)	
Maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is	
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	-802.140,71
39 Vast bedrag	49.821,63
Subtotaal (zonder UF)	-752.319,08
Uitkeringsfactor	-300.175,31
Maatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is	
1g-2 WOZ niet-woningen eigenaren	-1.206.196,25
1h-2 WOZ niet-woningen gebruikers	-852.688,20
1a Waarde woningen eigenaren	-4.451.068,00
Totaal Cluster OZB (indeling vanaf 2023)	-7.562.446,84

Wij ramen in de begroting € 6,8 mln OZB. Het verschil bedraagt € 0,7 mln. Hoe verhoudt het rijksbedrag zich tot onze OZB? Kan het verschil op basis onze onderstaande opstelling/cijferanalyse worden verklaard?

	cijferanalyse VVD				
	OZB 2024	Begroting	Dec.circulaire	Vershil	
	OZB eigenaren woningen	5.317.656	4.451.068	866.588	19,5%
	OZB eigenaren niet-woningen	904.720	1.206.196	-301.476	-25,0%
	OZB gebruikers niet-woningen	630.148	852.688	-222.540	-26,1%
		6.852.524	6.509.952	342.572	5,3%
	24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc		802.141	-802.141	
	39 Vast bedrag		-49.822	49.822	
	Uitkeringsfactor		300.175	-300.175	
		-	1.052.494	-1.052.494	
		-7.562.446	-6.852.524		
		-709.922	709.922	-709.922	
	Geplande extra verhoging vanaf 2026 e.v.	400.000			
	percentage tov totale (huidige) opbrengst	5,84%			
	gemeentebegroting->		6.852.524		
	rijksraming-->		7.562.446		
	verschil		709.922		

Antwoord:

Het verschil in OZB wordt veroorzaakt omdat het rijk de OZB-capaciteit niet volledig verrekend, maar woningen voor slechts 80%, en niet-woningen voor slechts 70% verrekend. Het restant wordt over de maatstaf woonruimten verrekend. Dat laatste doet het rijk om op macroniveau aansluiting te blijven houden. De overweging van het rijk om slechts 80/70% toe te passen wordt uitgelegd in het Cebeon rapport “Inkomstenverevening in het gemeentefonds”

<https://www.cebeon.nl/wp-content/uploads/2020/02/18813-Onderzoek-verevening-kosten-en-inkomsten.pdf>

Op pagina 8:

mate van verevening OZB-capaciteit: differentiatie naar woningen en niet-woningen

Om zo veel mogelijk recht te doen aan het derde aspiratieniveau, was in de oorspronkelijke verdeelvoorstellen uitgegaan van een volledige verevening van de OZB-capaciteit. Bij de kamerbehandeling van het wetsvoorstel werd in dit verband gewezen op mogelijk een veronderstelde negatieve prikkelwerking op het gemeentelijk beleid ten aanzien van bedrijfsvestigingen en gemeentelijke inspanningen die een opwaarts effect op de totale waarde van het onroerende zaken zouden hebben.¹⁶

Om deze reden is uiteindelijk besloten de OZB-capaciteit niet volledig te verevenen en tevens een onderscheid te maken tussen woningen en niet-woningen. Alhoewel ook andere percentages zijn overwogen¹⁷ is uiteindelijk een politiek evenwicht¹⁸ gevonden bij een verevening van 70% van de waarde niet-woningen en 80% van de waarde woningen. Het verschil van 10% hangt samen met de veronderstelling dat gemeenten via de andere verdeelmaatstaven nog onvoldoende worden gecompenseerd voor hun kosten in relatie tot de aanwezigheid van niet-woningen.

Het overige deel (20/30%) wordt via de maatstaf woonruimten ingehouden op de algemene uitkering van gemeenten. Dit was nodig om aan de blijven sluiten bij het macrovolume van de beoogde inhouding. Voor de maatstaf woonruimten is gekozen vanwege een zo neutraal mogelijke verevenende werking.

24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc	802.141
39 Vast bedrag	-49.822
Uitkeringsfactor	300.175
	1.052.494

Het overige verschil (de 20/30%) corrigeert het rijk dus via de maatstaf woonruimten (24b-2). Daar wordt weer op gecorrigeerd voor een naar rato aandeel van het vaste bedrag (39 Vast bedrag) dat alle gemeenten in de uitkering krijgen van € 980.357,93. En tenslotte wordt er ook naar rato de uitkeringsfactor toegepast. Onze uitkeringsfactor bedraagt 1,399 en hierna is toegelicht wat de achtergrond ervan is, waarom deze hier wordt toegepast.

Opgave berekening

Gemeente: Kaaq en Braassem
 Opgave: Decemercirculaire 2023 (type 1) (o.b.v. eigen basiseenheden/-waarden)
 Circulaire: Decemercirculaire 2023 (nr. 2023 - 0000718122)
 Jaar: 2024, 2025, 2026, 2027
 Uitkeringsfactor: Constante prijzen
 Uitgezette maatstaven: 2024: 1.3990 / 2025: 1.4279 / 2026: 1.3452 / 2027: 1.3565
 Uitgezette maatstaven met niet-0 waarden: maatstafnummers: 0, 3l, 6a, 6b, 6c, 7c, 7d, 7e, 7f, 7g, 7h, 7i, 7j, 7k, 7l, 8c, 11b, 11c, 15d, 20, 27a, 27b, geen
 Datum afgerond: 8-12-2023
 Eigen toelichting:
 Datum rapport: 21-3-2024 11:36

LIAS PAUW

Jaren	2024	2025	2026	2027
Uitkeringsfactoren	1,399	1,4279	1,3452	1,3565

Uitkeringsfactor

De uitkeringsfactor is de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor die wordt berekend door de som van de algemene uitkering, de ozb-maatstaf en de overige uitkeringsonderdelen (circa € 39 miljard) te delen door de uitkeringsbasis (circa € 29,9 miljard in 2023²). De – landelijke – uitkeringsbasis is berekend door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente (het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). De uitkeringsfactor verschilt per uitkeringsjaar en ligt voor 2023 rond de 1,3 en voor de jaren 2024 tot en met 2028 tussen de 1,4 en 1,6. Zie voor meer toelichting op het begrip uitkeringsfactor bijlage 2.5 van deze circulaire.

Bijlage 2.5 Aanvullende informatie uitkeringsfactor

Het begrip uitkeringsfactor

Op diverse plaatsen in deze circulaire wordt de term uitkeringsfactor genoemd, de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor. De berekening van de uitkeringsfactor is gebaseerd op twee grootheden. De eerste is globaal genomen de som van de algemene uitkering en de ozb-maatstaf, een bedrag van ongeveer € 40 miljard¹⁰. De tweede is de zogenaamde uitkeringsbasis, ongeveer € 29,5 miljard¹¹. Dat bedrag wordt verkregen door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid (de uitkomst hiervan heet de - landelijke - uitkeringsbasis; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente: het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). Beide grootheden worden op elkaar gedeeld om uit te komen op de uitkeringsfactor, die nu ongeveer 1,300 à 1,490 bedraagt¹². Afronding op drie decimalen is gebruikelijk. Bij definitieve vaststelling van de uitkeringsfactor wordt afgerond op vier decimalen.

De uitkeringsfactor speelt bij de verdeling van bedragen steeds een rol en is daardoor aan veranderingen onderhevig. Die ontstaan – meer bijzondere oorzaken als veranderingen in het verdeelstelsel buiten beschouwing latend - door twee oorzaken:

1. Mutaties in de algemene uitkering

Sommige mutaties in de algemene uitkering worden over de gemeenten verdeeld naar rato van de gemeentelijke uitkeringsbasis. Dit gebeurt door de uitkeringsfactor te verhogen (bij een toevoeging) of te verlagen (bij een uitname). Deze verdeelwijze illustreert ook het praktische nut van de uitkeringsfactor. Het alternatief om hetzelfde effect voor de verdeling te bereiken zou zijn om alle bedragen per eenheid met een gelijk percentage te verhogen of te verlagen.

2. Veranderingen in het aantal eenheden van de maatstaven

Door de groei van bijvoorbeeld het aantal inwoners neemt de uitkeringsbasis toe. Door een verlaging van de uitkeringsfactor wordt ervoor gezorgd dat niet meer algemene uitkering wordt uitgekeerd dan beschikbaar is. Opnieuw geldt dat zonder uitkeringsfactor alle bedragen per eenheid zouden moeten worden verlaagd om hetzelfde effect te bereiken. Verlaging van het bedrag per inwoner zou even eenvoudig zijn als verlaging van de uitkeringsfactor, maar die verdeelwijze doet geen recht aan de beoogde dynamiek van de verdeling.

Vraag:

C&K

Vraag van Anja de Rijk: wat is het risico van onderstaande opmerking

Wij hebben vastgesteld dat er niet voor alle “warme gronden” sprake is van periodieke taxaties.

Dit is in strijd met de notitie grondbeleid van de Commissie BBV.



Overige bevindingen

Voorziening verlofsparen

De voorziening verlofsparen bedraagt circa € 40.000 per ultimo boekjaar (2022: € nihil). De voorziening bestaat volledig uit uren die zijn ingebracht in de regeling verlofsparen.

Voor het bovenwettelijke verlof dat geen gelijke omvang kent en/of bestaat uit overmatige verlofsaldi of spaarsaldi moet een voorziening worden opgenomen. Er is geen voorziening gevormd voor dit saldo, omdat er volgens de gemeente geen sprake is van een overmatig saldo.

Uit de verdeling tussen het saldo spaarverlof en het bovenwettelijk verlof, is op te maken dat er slechts beperkt gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om verlofsaldi om te zetten in spaarverlof. Het bevorderen van regelmatig verlof onder werknemers is van essentieel belang voor het behoud van een gezonde en vitale werkomgeving.

Wij adviseren u om beleid te ontwikkelen ten aanzien van het opnemen van verlofuren en dit actief na te leven.

SiSa-bijlage

In de SiSa-bijlage heeft u verantwoording afgelegd over 27 SiSa-regelingen, die zeer uiteenlopend van aard zijn. Daarnaast wordt opgemerkt dat de voorwaarden van deze regelingen soms pas beschikbaar worden nadat de betreffende kosten door de gemeente zijn gemaakt, wat het verantwoordingsproces van de SiSa-regelingen aanzienlijk bemoeilijkt. De Gemeente Kaag & Braassem heeft het SiSa-verantwoordingsproces desondanks voldoende op orde.

Om dit proces verder te verbeteren, adviseren wij u om binnen de financiële administratie een veld toe te voegen waarin de kosten kunnen worden gekoppeld aan de specifieke SiSa-regelingen. Hierdoor wordt niet alleen een helder overzicht verkregen van de kosten per regeling, maar wordt ook de transparantie en efficiëntie van het verantwoordingsproces vergroot, omdat u hiermee het extracomptabele proces tot een minimum beperkt.

Vastgoed met economisch nut

Grond, bestemd voor gebiedsontwikkeling op termijn door de gemeente dient periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) getaxeerd te worden tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Wij hebben vastgesteld dat er niet voor alle “warme gronden” sprake is van periodieke taxaties. Dit is in strijd met de notitie grondbeleid van de Commissie BBV.

Wij adviseren u de betreffende gronden periodiek te laten taxeren tegen waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming.

Juridisch conflict grondexploitatie

Binnen een grondexploitatie is een geschil aanwezig met een bouwbedrijf inzake de verzakking van een dijklichaam. De verwachte uitkomsten voor de gemeente Kaag en Braassem liggen tussen de 0,- en 2,5 miljoen euro.

De gemeente heeft, mede op basis van ingewonnen juridisch advies, geen voorziening getroffen. Het reeds betaalde voorschot om uit de ontstane impasse te geraken, is in de balans verwerkt als vooruitbetaalde kosten.

De schattingonzekerheid die met deze posten samenhangt, is toereikend toegelicht in de jaarrekening op pagina 101 en pagina 109.

Antwoord:

De gemeente heeft geen ‘warme gronden’.

De accountant gaat in de finale versie van het accountantsverslag de bevinding intrekken.